

ใบความรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประดิษฐ์ของชำร่วย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ช่างคิดประดิษฐ์ใช้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประดิษฐ์ของชำร่วย
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การประดิษฐ์ของชำร่วยควรประดิษฐ์ในลักษณะสวยงาม กะทัดรัด ของชำร่วยนี้อาจประดิษฐ์ด้วยดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง บุษหงา พวงกุญแจ ภาชนะกระเบื้องเล็กๆ การพับผ้าเช็ดหน้า ผ้าขนหนูเป็นตัวละคร ซึ่งเป็นของที่จะต้องจัดทำ จัดหาเป็นจำนวนมาก ให้พอกับการแจกผู้ที่มาในงาน ในปัจจุบันการทำของชำร่วย ประเภทดอกไม้สด เช่น มาลัยคล้องมือ มาลัยผ้าเช็ดหน้า มาลัยตุ้ม ซอดอกไม้ติดเสื้อ ตัวกระแตจากดอกไม้สด ฯลฯ ซึ่งของสดเหล่านี้ประดิษฐ์ไว้ล่วงหน้าไม่ได้ จะต้องประดิษฐ์ในเวลาใกล้เคียงกับเวลาใช้ ซึ่งจะต้องใช้แรงงานในเวลาจำกัด จึงไม่ค่อยนิยมใช้ อาจมีการประดิษฐ์บ้าง เฉพาะประธานในพิธีและแขกผู้ใหญ่ ๒ - ๓ คนในงานเท่านั้น ฉะนั้น ของชำร่วยเป็นของแห่ง ประเภทพวงกุญแจ จานกระเบื้อง ตุ๊กตาผ้า ตุ๊กตากระเบื้อง แจกันเล็กๆ ดอกไม้แห้ง เครื่องแขวนเล็กๆ จึงนิยมกันมากในปัจจุบัน และ ผู้ที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมไทยมักนิยมแจกของชำร่วยด้วยบุหงาสด บุษหงาแห้ง

ประเภทการประดิษฐ์ของชำร่วย

- ๑. ของชำร่วยประเภทที่มีการผูกกัน เชือกมัดกัน ธิบิ้นผูกกัน หนึ่งที่มีการมัดเป็นเกลียว**
จะมีความหมาย แสดงถึงความผูกพันของคู่บ่าวสาวที่มีต่อกัน ความรักแน่นแฟ้น การมีพรากจากกัน
- ๒. ของชำร่วยประเภทเครื่องสาน ที่มีการสานเป็นรอบๆ**
สื่อถึง การแสดงถึงसानสายใยของคนทั้งคู่ คือความห่วงใยที่มีให้กันเสมอมาและตลอดไป
- ๓. ของชำร่วยประเภทที่เป็นหุ่น หรือ ตุ๊กตา (ทั้งเดี่ยวและคู่)**
หมายถึง ถ้าเป็นคู่คนแก่ซึ่งก็คือการรักกันจนเฒ่าจนแก่ บ้างเป็นรูปตุ๊กตาน่ารักๆเดี่ยวๆ แสดงถึงความน่ารักของคู่บ่าวสาว
- ๔. ของชำร่วยประเภทที่เป็นของที่ถูกรอบ เช่น ลูกกระพรวน กระดิ่ง**
กรอบที่รอบเป็นสิ่งที่ทำให้อะไรที่อยู่ในกรอบ มันทรงคุณค่า มีค่า หากเป็นความรักก็คือการให้เกียรติซึ่งกันและกัน บูชาในความรัก
- ๕. ของชำร่วยประเภทที่เป็น สมุด หนังสือ**
ความหมายของสมุดคือ การมองเห็นคุณค่าในสิ่งของ หรือการมองเห็นคนรักคือสำคัญเป็นที่สุด รวมไปถึงการบันทึกในเรื่องราวความรักระหว่างกันและกันตลอดระยะเวลาที่อยู่ด้วยกัน
- ๖. ของชำร่วยประเภทที่เป็นของเครื่องใช้เป็นคู่ (เช่นตะเกียบ)**
ความหมายของใช้ที่เป็นคู่ อันนี้แสดงออกเห็นได้ชัดถึงความผูกพันที่ขาดออกจากกันไม่ได้โดย สิ้นเชิง เหมือนราวกับว่า เพราะเรานั้นคู่กัน
- ๗. ของชำร่วยประเภทที่เป็นเซรามิกรูปต่างๆ**
การเลือกเซรามิก เป็นไปตามรูปของเซรามิก ว่าสื่อถึงอะไร แล้วบอกไปว่าความรักของทั้งคู่เคยผ่านอุปสรรคมามากมาย เหมือนเรือที่เจอลมรสุมกลางทะเล ที่ไม่เคยกลัววันล่ม
- ๘. ของชำร่วยประเภทที่เป็นแท่งๆ และของที่มีความแหลม**
ความหมายของ คู่รักประเภทนี้ เกิดจากอะไรที่คาดไม่ถึง เป็นรักที่ตื่นเต้นหัวใจทุกดวงที่อยู่รอบข้าง เป็นรัก

สายฟ้าแลบ ตูใจกันน้อย แต่รักกันนาน

๙. ของชำร่วยประเภทเทียนหอม

ความหมาย เทียนหอมที่ส่งกลิ่นหอมอันผ่อนคลายแก่ผู้ที่ได้กลิ่นนั้น สื่อถึงความหวัง แรงบันดาลใจ และยังช่วยส่งเสริมให้นำทางไปสู่การประสบความสำเร็จอีกด้วย

๑๐. ของชำร่วยประเภทที่เป็นดอกไม้

ความหมายดอกไม้ ความหอมหวาน ความสวยงาม ของดอกไม้ มันแทนความรักที่บริสุทธิ์ เหมือนยามที่พลอดรักกัน หวานชื่น

ตัวอย่างการประดิษฐ์ของชำร่วย

มาลัย หมายถึง ดอกไม้ประดิษฐ์แบบไทยลักษณะหนึ่งที่เกิดจากฝีมือการประดิษฐ์ของผู้ร้อย ผสานกับความงามของดอกไม้ กลีบดอกไม้ ใบไม้ นานาพันธุ์ และส่วนต่าง ๆ ของดอกไม้ที่ร้อยได้จนเกิดเป็นรูปแบบและลาดลายที่หลากหลาย

ดอกไม้และใบไม้ที่ใช้อ้อยมาลัยมีดังนี้

ดอกกุหลาบมอญ ดอกมะลิ ดอกพุด ดอกดาวเรือง ดอกกล้วยไม้ ดอกบานไม่รู้โรย ดอกจำปี ดอกเบญจมาศน้ำ ใบแก้ว ดอกจำปี ใบลิ้นกระปือ

ประเภทของมาลัยแบ่งได้ดังนี้

มาลัยชายเดี่ยว คือ มาลัยที่มีลักษณะเป็นพวงกลม มีอุบะห้อยเป็นชายเพียงพวงเดียว เรียกว่า มาลัยมีอุบะห้อยหรือมาลัยคล้องแขน

มาลัยสองชาย คือ มาลัยที่นิยมผูกต่อด้วยใบทั้งสอง มีอุบะห้อยชายข้างละเท่า ๆ กันข้างละพวงใช้สำหรับคล้องคอบุคคลสำคัญในงานนั้น ๆ หรืองานมงคลสมรส เรียกว่า มาลัยบัวสาว

มาลัยชำร่วย คือ มาลัยขนาดเล็กน่ารัก สำหรับมอบให้บุคคลจำนวนมากแทนการขอบคุณที่มาร่วมในงานนั้น ๆ

ประโยชน์ของมาลัย

มาลัยแต่ละชนิด มีหน้าที่ใช้สอยต่าง ๆ กัน ตามโอกาสและความเหมาะสม ดังนี้

๑. ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของงาน เช่น มาลัยบัว-สาว
๒. ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อแสดงความยินดีหรือต้อนรับแขก
๓. ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อแสดงความยินดีหรือเป็นเกียรติแก่ผู้มีชัยชนะในการประกวดต่าง ๆ
๔. ใช้สำหรับคล้องคอ เพื่อแสดงความยินดีแก่ผู้มีชัยชนะในการแข่งขันต่าง ๆ
๕. ใช้สำหรับมอบให้บุคคลผู้มีชื่อเสียง เพื่อเป็นการรับขวัญ